

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **Ing. M. H.**, bývajúceho v B., zastúpeného advokátskou kanceláriou N., s.r.o., so sídlom v B., IČO: X., proti odporkyňi **Ing. M. V.**, bývajúcej v B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. V. M., s.r.o. L., IČO: X., **o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému D. H.**, zastúpenému kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, Bratislava, Vazovova č. 7/A, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 6 C 69/2008, o dovolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 4. októbra 2011 sp. zn. 5 Co 126/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Účastníkom nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 13. septembra 2010 č.k. 6 C 69/2008-392 rozviedol manželstvo navrhovateľa a odporkyne uzavreté 5. júna 2004, ktoré je zapísané v knihe manželstiev Mestskej časti Bratislava Staré Mesto vo zväzku 60, ročník 2004, na strane 1 pod poradovým číslom X.. Ich syna, maloletého D. H. (ďalej len „maloletý“) na čas po rozvode manželstva zveril do osobnej starostlivosti odporkyne s tým, že obidvaja rodičia ho budú zastupovať a spravovať jeho majetok. Navrhovateľovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 180 € mesačne, a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám odporkyne. Navrhovateľovi umožnil stýkať sa s maloletým každý párnny týždeň v mesiaci od štvrtku 16.00 hodiny nepretržite do nedele 18.00 hodiny a každý nepárny týždeň

od stredy 15.00 hodiny nepretržite do piatku 9.00 hodiny, každý nepárny kalendárny rok počas veľkonočných sviatkov od piatku 9.00 hodiny do pondelka 18.00 hodiny, každý páry kalendárny rok od 24. decembra od 9.00 hodiny do 25. decembra do 9.00 hodiny a každý nepárny kalendárny rok od 26. decembra od 9.00 hodiny do 31. decembra do 9.00 hodiny, každý páry kalendárny rok od 31. decembra od 9.00 hodiny do posledného dňa zimných prázdnin do 17.00 hodiny, počas letných prázdnin každý rok od 1. júla od 9.00 hodiny do 15. júla do 18.00 hodiny a od 16. augusta od 9.00 hodiny do 31. augusta do 18.00 hodiny s tým, že navrhovateľ si maloletého v určenom čase vyzdvihne v priebehu týždňa buď v mieste bydliska odporkyne alebo v predškolskom zariadení a v určenom čase ho odporkyňa vráti v mieste bydliska maloletého alebo v predškolskom zariadení. Vo zvyšku súd návrh zamietol. O trovách rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Výrok o rozvode manželstva odôvodnil poukázaním na § 23 ods. 1 a 2, § 24 ods. 1 a 2, § 25 ods. 1 a § 6 ods. 1, 2 a 4 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „zákon o rodine“), ako aj na výsledky vykonaného dokazovania preukazujúce, že manželstvo účastníkov je natoľko rozvrátené, že už nemôže plniť spoločenskú funkciu (manželia nežijú v spoločnej domácnosti a ani jeden z nich nemá záujem o obnovenie ich vzťahu, odporkyňa nadviazala nový vzťah s iným mužom, s ktorým má dieťa). Vzhľadom na jednoznačný postoj manželov a ich nezáujem obnoviť manželské spoluzitie nevidel súd prvého stupňa možnosť, že by v budúcnosti došlo k zmene ich vzťahu, preto návrhu vyhovel a manželstvo účastníkov rozviedol. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletému, ktorého zveril do osobnej starostlivosti odporkyne, oboch rodičov určil za zástupcov maloletého a správcov jeho majetku. Navrhovateľa zaviazal prispievať na výživu maloletého sumou 180 € mesačne a upravil jeho styk s maloletým. Pri určení výšky výživného prihliadal na príjmy a výdavky navrhovateľa, ako aj to, že nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť; na zreteľ vzal tiež príjem odporkyne a jej partnera, s ktorým žije v spoločnej domácnosti. Zohľadnil aj príspevky navrhovateľa na aktivity maloletého od času, kedy je odporkyňa na materskej dovolenke. Vo zvyšku súd návrh navrhovateľa (t.j. na určenie výživného plateného odporkyňou) zamietol ako bezpredmetný, vzhľadom na rozhodnutie o zverení dieťaťa do jej starostlivosti. O trovách konania rozhodol podľa § 144 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku podala odvolanie odporkyňa (v časti úpravy styku navrhovateľa s maloletým synom) a tiež navrhovateľ (v časti výroku o zverení maloletého do osobnej starostlivosti odporkyne a v časti o úprave styku s maloletým). Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací rozsudkom zo 4. októbra 2011 sp. zn. 5 Co 126/2011 rozsudok

súdu prvého stupňa zmenil v napadnutej časti tak, že maloletého zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, a to tak, že jeho:

- a) matka bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého: každý páry týždeň od piatku od 17.00 hod. nepretržite do piatku nasledujúceho týždňa do 17.00 hod., s výnimkou vianočných, novoročných a veľkonočných sviatkov, jarných a letných prázdnin; počas jarných prázdnin: každý nepárny rok od soboty od 9.00 hod. pred jarnými prázdninami do soboty do 19.00 hod.; počas veľkonočných sviatkov každý nepárny kalendárny rok od Zeleného štvrtka od 9.00 hod. do posledného dňa veľkonočných prázdnin do 19.00 hod.; počas letných prázdnin: každý páry rok od 1. júla od 9.00 hod. do 15. júla do 19.00 hod. a od 31. júla od 19.00 hod. do 15. augusta do 19.00 hod. a každý nepárny rok od 15. júla od 19.00 hod. do 31. júla do 19.00 hod. a od 15. augusta od 19.00 hod. do 31. augusta do 19.00 hod. počas vianočných a novoročných sviatkov: každý páry kalendárny rok od 23. decembra od 19.00 hod. do 25. decembra do 9.00 hod. a od 31. decembra od 9.00 hod. do 6. januára do 19.00 hod. a každý nepárny rok od 25. decembra od 9.00 hod. do 31. decembra do 9.00 hod.,
- b) otec bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého každý nepárny týždeň od piatku od 17.00 hod. nepretržite do piatku nasledujúceho týždňa do 17.00 hod., s výnimkou vianočných, novoročných a veľkonočných sviatkov, jarných letných prázdnin; počas jarných prázdnin: každý páry rok od soboty od 9.00 hod. pred jarnými prázdninami do soboty do 19.00 hod. Počas veľkonočných sviatkov každý páry kalendárny rok od Zeleného štvrtka od 9.00 hod. do posledného dňa veľkonočných prázdnin do 19.00 hod.; počas letných prázdnin: každý nepárny rok od 1. júla od 9.00 hod. do 15. júla do 19.00 hod. a od 31. júla od 19.00 hod. do 15. augusta do 19.00 hod. do 31. augusta do 19.00 hod.; počas vianočných a novoročných sviatkov: každý nepárny kalendárny rok od 23. decembra od 19.00 hod. do 25. decembra do 9.00 hod. a od 31. decembra od 9.00 hod. do 6. januára do 19.00 hod. a každý páry rok od 25. decembra od 9.00 hod. do 31. decembra do 19.00 hod.

V súvislosti s týmto zverením odvolací súd rozhodol, že každý z rodičov si maloletého pred začiatkom výkonu svojej osobnej starostlivosti preberie v mieste bydliska druhého rodiča. Rodič, ktorý odovzdáva maloletého druhému rodičovi na výkon jeho osobnej starostlivosti, je povinný maloletého riadne pripraviť a druhého rodiča informovať o podstatných veciach týkajúcich sa maloletého. Odvolací súd tiež rozhodol, že obaja rodičia

budú maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Výživné na maloletého neurčil a účastníkom nepriznal náhradu trov konania. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia uviedol, že v danom prípade je pre maloletého najpriaznivejšia úprava striedavej rodičovskej výchovy, čo vyplýva z celého konania. Potvrdzujú to výsledky vykonaného dokazovania (najmä dokazovania vykonaného znaleckými posudkami a odbornými stanoviskami MUDr. Š. M. navrhujúceho čo najširší styk, ako aj PhDr. A. D., podľa ktorej maloletý je citovo naviazaný na oboch rodičov, ktorých má rád a kontakt s nimi prispieva k jeho psychickej pohode; zohľadnil tiež znalecký posudok PhDr. K. P., podľa ktorej má už maloletý zafixovaný systém striedavej rodičovskej výchovy, akceptuje ho a preferuje aj vzhľadom na jej doterajší priaznivý dlhodobý priebeh). Vhodnosť úpravy striedavej rodičovskej úpravy vyvodil odvolací súd aj z výpovede odporkyne na odvolacom pojednávaní, na ktorom sa vyjadrila, že kúpila v Bratislave byt, v ktorom býva, i keď minimálne dva týždne v mesiaci žije v Čechách (v mieste bydliska jej súčasného manžela). Táto skutočnosť jej umožňuje organizovať striedavú výchovu v zmysle výroku odvolacieho súdu. Uvedeným spôsobom sa podarí vyhnúť prípadne aj tomu, že by odporkyňa preniesla miesto pobytu maloletého do Čiech, čo by navrhovateľovi sťažilo výkon jeho rodičovských práv. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil podľa § 220 O.s.p. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 144 vety prvej O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala odporkyňa dovolanie. Podľa jej názoru došlo v konaní k procesnej vade, v dôsledku ktorej jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a tiež k tzv. inej vade, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). V predmetnom konaní boli porušené ustanovenia § 120 ods. 4 a 205a O.s.p. (upravujúce dokazovanie v odvolacom konaní), § 127 a § 129 O.s.p. (upravujúce spôsob hodnotenia dôkazov) a § 157 ods. 2 O.s.p. (upravujúce náležitosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia). Osobitnú pozornosť venovala dovolateľka vadám, ku ktorým došlo v priebehu dokazovania. Podľa jej názoru nemôže súd hodnotiť dôkaz znaleckým posudkom tak, že by preskúmal jeho vecnú správnosť. Pokiaľ s ohľadom na námietky je zřejmé, že rozhodnutie bude závisieť od odborného posúdenia, je povinnosťou súdu vždy vyžiadať vypracovanie znaleckého posudku (v zmysle § 127 O.s.p. totiž súd „ustanoví“ znalca). Vždy vtedy, keď má súd pochybnosti o správnosti záveru znaleckého dokazovania, je namieste vypracovanie revízneho znaleckého posudku. Za revízny znalecký posudok ale v žiadnom prípade nemožno považovať listinný dôkaz predložený sporovou stranou, i keby bol formálne označený ako znalecký posudok. Odvolací

súd tak ale nepostupoval. Navrhovateľ bol v konaní riadne poučený v zmysle § 120 ods. 4 O.s.p., do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania ale nenavrhol vykonanie žiadnych iných dôkazov (nežiadal vyhotoviť ani revízný znalecký posudok). Odvolací súd napriek tomu – v rozpore s ustanoveniami § 120 ods. 4 a 205a O.s.p. – vykonal dokazovanie písomným podaním navrhovateľa označeným ako „vyjadrenie“, ktoré bolo odporkyni doručené iba na odvolacom pojednávaní „krátkou cestou“ bez zachovania lehoty potrebnej na nevyhnutné oboznámenie s obsahom. Odvolací súd toto podanie prečítal a na základe jeho obsahu dospel k záveru o potrebe zmeny prvostupňového rozhodnutia o osobnej starostlivosti o maloletého. V odôvodnení svojho rozsudku označil tento listinný dôkaz za znalecký posudok a naopak, riadne vypracovaný posudok znalca ustanoveného súdom iba za odborné stanovisko. Vôbec pri tom nevysvetlil, z akého dôvodu a na akom právnom podklade umožnil predkladanie dôkazov v odvolacom konaní. Tým odňal odporkyni možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Z ústavného hľadiska je dokazovanie a hodnotenie dôkazov odvolacím súdom neospravedliteľné a neudržateľné a zasahujúce do práva odporkyne na spravodlivý súdny proces. Podľa názoru dovolateľky jej odvolací súd pripustením predkladania dôkazov v odvolacom konaní bez zákonného dôvodu odoprel právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Jeho rozhodnutie nemá náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. a je nepreskúmateľné (nevysvetľuje dostatočne vzájomný vzťah prejednávanej veci a skôr vedených súdnych konaní týkajúcich sa účastníkov konania, bez náležitého podkladu a odôvodnenia poukazuje na „nevhodnosť častého pobytu maloletého v Čechách“, účelovo vychádza z chybných, neúplných a nesprávnych alebo úplne nepodložených skutkových zistení, ku ktorým šťastie dospel aj v rozpore so zákonom). Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu obsahuje rozpory, je nejednoznačné, nepresvedčivé a nepreskúmateľné. V konaní preto došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie a tiež k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 141 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Tým, že sa odvolací súd nevysporiadal s odvolacími námietkami odporkyne, odňal jej možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a porušil čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zo všetkých uvedených dôvodov žiadala, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Navrhovateľ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že tento opravný prostriedok odporkyne je procesne neprípustný. Dovolateľka bola na odvolacie pojednávanie riadne predvolaná, osobne sa ho zúčastnila aj so svojou právnou zástupkyňou, k tvrdeniam

a listinným dôkazom sa vyjadrila a z obsahu zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom vyplýva, že jej bola vytvorená procesná možnosť podať návrhy na doplnenie dokazovania. V dovolaní namietané procesné vady (dokazovanie vykonané v rozpore so zákonom, dôkazy nesprávne vyhodnotené, rozhodnutie založené na neúplných alebo nesprávnych skutkových zisteniach) nemôžu zakladať procesnú vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p. Vyjadrenie MUDr. Š. M. nebolo v odvolacom konaní súčasťou znaleckého dokazovania, týkalo sa výlučne maloletého, preto pri ňom nebola potrebná súčinnosť odporkyne. Nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu môže byť považované nanajvýš za inú vadu konania (§ 241 ods. 2 O.s.p.), ktorá ale nie je spôsobilá založiť prípustnosť dovolania. Z týchto dôvodov žiadal dovolanie odmietnuť ako procesne neprípustné.

Kolízny opatrovník maloletého sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie možno podať iba ak to výslovne pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie nie je ďalším odvolaním a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v zákone [viď § 238 O.s.p. (pokiaľ ide o rozsudok) a § 239 O.s.p. (pokiaľ ide o uznesenie)], alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (viď § 237 O.s.p.).

1. V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. V zmysle § 238 ods. 4 O.s.p. dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených zákonom o rodine, okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení.

Z hľadiska legislatívno-technického bol v § 238 O.s.p. zvolený taký spôsob vyjadrenia prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu, so zreteľom na ktorý je zrejmé, že ustanovenie § 238 ods. 4 O.s.p. je [špeciálnym (v zmysle konkrétnejším)] ustanovením, ktorého aplikácia má v zmysle právneho princípu „lex specialis derogat legi generali“ prednosť pred (všeobecnejšími) ustanoveniami § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. V dôsledku toho platí, že pokiaľ je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci upravenej zákonom o rodine (okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení), ide o dovolanie procesne neprípustné, i keď smeruje proti

- a) zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo
- b) rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo
- c) potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého bolo vyslovené, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danom prípade je dovolaním napadnutý rozsudok vydaný vo veci upravenej zákonom o rodine, pričom nebolo rozhodnuté o obmedzení alebo pozbavení rodičovských

práv a povinností, o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. I keď dovolanie odporkyne smeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, predsa len jeho procesnú prípustnosť, ktorá by inak vyplývala z § 238 ods. 1 O.s.p., vylučuje ustanovenie § 238 ods. 4 O.s.p. Prípustnosť dovolania odporkyne preto z § 238 O.s.p. nevyplýva.

Vzhľadom na § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúci dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. sa dovolací v ďalšom zaoberal otázkou, či v konaní došlo k procesnej vade (zmätočnosti), ktorá zakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba uviesť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je predmet konania významný, preto ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999 a R 34/1995). Rovnako ale treba uviesť, že prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nezakladá samo tvrdenie účastníka (resp. jeho subjektívny názor) o existencii niektorej z predmetných procesných väd; rozhodujúcim je výlučne iba záver (zistenie) dovolacieho súdu, že k vade tejto povahy skutočne došlo.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľka nenamietala a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu súdov nižších stupňov sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či dovolateľke bola v konaní

odňatá možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – vid' napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

Na posúdenie prípustnosti dovolania – aj z aspektov § 237 písm. f/ O.s.p. – je zásadne príslušný dovolací súd (vid' IV. ÚS 238/07).

Podstatná časť dovolania obsahuje námietku odporkyne, že v odvolacom konaní jej bolo upreté právo na spravodlivý súdny proces. Dovolací súd v nadväznosti na túto námietku uvádza, že vada konania uvedená v § 237 písm. f/ O.s.p. znamená vždy porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy aj čl. 6 ods. 1 dohovoru, to však ale bez ďalšieho neznačí, že by zároveň nevyhnutne platil aj opak, teda to, že každé porušenie práva na spravodlivý súdny proces dosahuje intenzitu (až) vady konania v zmysle § 237 O.s.p.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04) a aby bolo rozhodnuté v súlade s požiadavkami a právnymi názormi účastníka (I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto základného práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom alebo dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97) a ani toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom

všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

I keď Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 ods. 1 O.s.p.) a právnou úpravou občianskeho súdneho konania dbá o to, aby rozhodnutie súdu bolo vecne správne a spravodlivé, nemôže zabezpečiť, že každé konanie bude v plnom rozsahu zodpovedať jeho ustanoveniam a že súdmi bude vždy rozhodnuté iba správne. Ústava neupravuje, aké dôsledky majú jednotlivé procesné nesprávnosti, ku ktorým v praxi dochádza v konaní pred súdmi, ani nestanovuje predpoklady ich nožnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý predpokladá aj možnosť vzniku určitých procesných pochybení súdu v občianskom súdnom konaní, a v nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky týchto pochybení upravuje aj predpoklady a podmienky, za ktorých možno v dovolacom konaní napraviť procesné nesprávnosti konania na súdoch nižších stupňov. Najzávažnejším procesným vadám konania, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p. ako prípady „zmätočnosti“, pripisuje Občiansky súdny poriadok osobitný význam – vady tejto povahy považuje za okolnosť zakladajúcu prípustnosť dovolania (viď § 237 O.s.p.) a zároveň tiež za prípustný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Aj niektorým ďalším procesným vadám konania nedosahujúcim stupeň závažnosti procesných vád v zmysle § 237 O.s.p. pripisuje Občiansky súdny poriadok význam. Tieto „iné vady, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci“ ale považuje – na rozdiel od procesných vád vymenovaných v § 237 O.s.p. – (len) za relevantný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). V zmysle konštantnej judikatúry najvyššieho súdu ale „iná vada“ prípustnosť dovolania nezakladá.

V nadväznosti na dovolacie námietky a tiež so zreteľom na právne závery ústavného súdu zaujaté v niektorých jeho nálezochoch (viď napríklad II. ÚS 261/06) treba dodať, že je vždy vecou individuálneho posúdenia v každom jednotlivom prípade, aké dôsledky majú tie procesné nedostatky, ku ktorým prípadne došlo v občianskom súdnom konaní v postupe súdov. Pri zvažovaní dôsledkov zistených procesných nesprávností treba mať vždy na zreteli, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti už právoplatnému rozhodnutiu, vykazujúcemu atribúty záväznosti a nezmeniteľnosti (§ 159 ods. 1 O.s.p.). Z tohto hľadiska dochádza v dovolacom konaní v istom zmysle k stretu dvoch základných

práv (resp. ústavných princípov). Ide jednak o právo na spravodlivý súdny proces (tiež v nadväznosti na požiadavku odôvodnenia rozhodnutia súdu v súlade s § 157 ods. 1 a 2 O.s.p.), jednak o zásadu právnej istoty ako súčasť právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorý do určitej miery obmedzuje právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, treba rozhodujúce otázky v dovolacom konaní posúdiť aj z pohľadu vzájomného vzťahu oboch týchto ustanovení. Daná procesná situácia musí byť totiž vyriešená z pohľadu oboch dotknutých ústavných článkov tak, aby boli zachované označené ústavné práva (porovnaj I. ÚS 252/05 a aktuálne tiež IV. ÚS 481/2011). V prejednávanej veci najvyšší súd nemohol brať na zreteľ len odporkyňou zdôrazňované právo na prejednanie veci bez porušenia procesných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ale musel dbať o to, aby zachoval ústavnoprávne relevantnú rovnováhu medzi týmto právom a ústavným princípom právnej istoty, ktorý bol vyjadrený právoplatnými rozsudkami súdov nižších stupňov.

Dovolaiteľka porušenie jej práva na spravodlivý súdny proces vyvodzuje z viacerých (ňou tvrdených) nesprávností, chýb a procesných väd, ku ktorým podľa jej názoru došlo v odvolacom konaní. Zo spisu ale nevyplýva, že by v konaní na súdoch nižšieho stupňa bola dovolaiteľke odňatá možnosť konať pred súdom. K tomuto záveru dospel dovolací súd z nasledovných dôvodov:

2. V dovolaní sa uvádza, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný vzhľadom na nedostatok dôvodov, nedôsledné vysvetlenie rozhodnutia a tiež so zreteľom na to, že odvolací súd nereagoval alebo nedostatočne reagoval na jej odvolacie námietky. V predmetnom dovolacom konaní bolo preto potrebné zaujať právne závery k tomu, či dovolaiteľkou namietaná (tvrdená) vada zakladá prípustnosť dovolania.

Dovolací súd považuje za potrebné osobitne zdôrazniť, že na základe uznesenia občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu bol v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „zbierka“) ako judikát R 111/1998 uverejnený rozsudok najvyššieho súdu z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, z ktorého vyplýva, že „konanie je postihnuté **inou vadou**, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný“. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je názor zaujatý v uvedenom judikáte plne opodstatnený aj v prejednávanej

veci a dovolací súd ani v danom prípade nemá dôvod odkloniť sa od tohto názoru. Senát najvyššieho súdu, ktorý rozhoduje v tejto veci, pri doterajšom rozhodovaní dosiaľ nikdy (v žiadnej ním prejednávanej veci) nepovažoval uvedený judikát za „prekonaný“ a vždy dôsledne a bezvýnimočne zastával názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladá (len) tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 290/2009, 3 Cdo 138/2010, 3 Cdo 49/2011). Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu nižšieho stupňa ako dôvodu zakladajúceho (len) tzv. inú vadu konania pritom vyplýva aj z rozhodnutí ďalších senátov najvyššieho súdu (viď napríklad sp. zn. 1 Cdo 140/2009, 2 M Cdo 18/2008, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008 a 7 Cdo 109/2011). Dovolací súd pripomína, že danej problematike sa už vo viacerých rozhodnutiach dotkol aj Ústavný súd Slovenskej republiky (porovnaj napríklad sp. zn. II. ÚS 148/09, I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011), pričom nekonštatoval, že by sa právny záver vyjadrený v judikáte R 111/1998 priechil ústave. Dovolací súd na tomto mieste uzatvára, že odporkyňou namietaná okolnosť (nepreskúmateľnosť) rozsudku odvolacieho súdu, pokiaľ je vôbec daná, predstavuje teda inú (než v § 237 O.s.p. vymenovanú) vadu konania, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá.

3. Odporkyňa v dovolaní uvádza, že v konaní boli porušené ustanovenia § 120 ods. 4 a 205a O.s.p. Tvrdí, že navrhovateľ bol súdom prvého stupňa riadne poučený v zmysle § 120 ods. 4 O.s.p., do vyhlásenia dokazovania za skončené nenavrhoval vykonanie žiadnych iných dôkazov, odvolací súd ale napriek tomu vykonal dokazovanie písomným vyjadrením navrhovateľa bez toho, aby vysvetlil, na akom právnom podklade mu umožnil predkladanie dôkazov v odvolacom konaní.

Dovolací súd k tejto námietke odporkyne uvádza, že s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom z ich manželstva na čas po rozvode (§ 13 ods. 1 O.s.p.). Spojenie konania o rozvod manželstva s úpravou práv a povinností manželov k maloletým deťom znamená, že ak súd manželstvo rozvedie, je povinný v rozsudku, ktorým manželstvo rozvádza, súčasne rozhodnúť aj o úprave práv a povinností manželov k maloletým deťom. Hoci ide o spojené konanie, neznamená to, že oba výroky rozsudku (výrok o rozvode manželov a výrok o úprave práv a povinností manželov k maloletým deťom) musia právoplatnosť nadobudnúť vždy súčasne. Ide o to, že

- a) ak je odvolaním napadnutý výrok o rozvode manželstva, právoplatnosť nenadobudne nielen tento výrok, ale ani výrok o úprave pomerov manželov k maloletým deťom,
- b) ak je však napadnutý iba výrok o úprave pomerov manželov k maloletým deťom, výrok o rozvode manželstva (nenapadnutý odvolaním) nadobudne právoplatnosť samostatne a predmetom konania zostáva iba úprava pomerov manželov k maloletým deťom; po právoplatnosti výroku o rozvode manželstva má už ale ďalšie konanie povahu konania, na ktoré sa nevzťahuje § 205a ods. 1 O.s.p., ale ustanovenie § 205 ods. 2 O.s.p. (viď aj § 120 ods. 4 O.s.p., ale tiež 176 ods. 1 a § 81 ods. 1 O.s.p.); v preskúmvanej veci išlo o tento prípad.

4. Vychádzajúc z obsahu dovolania (§ 41 ods. 2 O.s.p.) je zrejmé, že námietky odporkyne majú súvis aj so zásadou rovnosti účastníkov konania. Obsah práva rovnosti ako jedného z určujúcich ústavnoprávnych princípov občianskeho súdneho procesu spočíva v tom, že všetci účastníci občianskeho súdneho konania majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia účastníka konania (II. ÚS 35/02). Rovnosť účastníkov v občianskom súdnom konaní bližšie charakterizuje § 18 O.s.p., v zmysle ktorého účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv. Táto zásada sa premieta aj v ďalších ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku, vrátane tých ustanovení, ktoré upravujú vedenie konania a priebeh dokazovania.

Z určujúceho – obsahového – hľadiska je zrejmé, že odporkyňa v dovolaní poukazuje na nevytvorenie rovnakých procesných možností realizácie jej procesných oprávnení účastníčky konania. Opodstatnenosť svojej argumentácie vyvodzuje z toho, ako boli vyhodnotené výsledky vykonaného dokazovania. Podľa nej totiž odvolací súd pripísal vyšší stupeň preukaznosti a presvedčivosti dôkazom svedčiacim v prospech navrhovateľa.

Zo spisu vyplýva, že navrhovateľ zaslal odvolaciemu súdu písomné vyjadrenie z 23. septembra 2011 (č.l. 469 až 477 spisu), ktoré bolo súdu doručené v ten istý deň; v ňom medziiným uviedol svoj návrh rozhodnutia a tiež dôvody, so zreteľom na ktoré považoval za potrebné vyjadriť sa k aktuálnemu stavu veci. Aj odporkyňa zaslala odvolaciemu súdu svoje písomné stanovisko z 18. septembra 2011 (súdu bolo doručené 27. septembra 2011), v ktorom vysvetlila svoje postoje a výhrady k vyjadreniu navrhovateľa podanému k jej

odvolaniu (č.l. 530 a 531 spisu). Z obsahu zápisnice o pojednávaní na odvolacom súde, ktoré sa uskutočnilo 4. októbra 2011 (č.l. 539 spisu), vyplýva, že na tomto pojednávaní súd „krátkou cestou odovzdal účastníkom ich vzájomné vyjadrenia“. V priebehu pojednávania sa k veci vyjadrili právni zástupcovia otca i matky maloletého, ako aj jeho kolízny opatrovník. Obsah uvedenej zápisnice nenasvedčuje, že by odvolací súd pri prejednávaní veci zvolil k odporkyňi postup (prístup), ktorý by ju v porovnaní s navrhovateľom znevýhodňoval.

Podstatná časť dovolacích námietok sa týka odporkyňou uvádzaných nesprávností, ku ktorým malo podľa jej názoru dôjsť v samotnom procese dokazovania, vyhodnocovania výsledkov vykonaného dokazovania a prijímania skutkových záverov.

I keď čl. 6 ods. 1 dohovoru zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, neustanovuje žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, ktorým majú byť posúdené. Ani ústava neupravuje prípustnosť dôkazov, ale ponecháva jej úpravu na príslušné zákony. Význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je zásadne v právomoci toho orgánu, ktorý rozhoduje o merite – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03).

Dovolateľka odvolaciemu súdu predovšetkým vytýka, že nevykonala dokazovanie „revíznym znaleckým posudkom“. Súdna prax je jednotná v názore, že ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť prípadne k nesprávnym skutkovým zisteniam a v konečnom dôsledku aj k vecne nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k odňatiu možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonala všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993, R 125/1999 a R 6/2000). K procesným právam účastníka nepatrí, aby bol súdom vykonaný každý ním navrhnutý dôkaz alebo dôkaz, o ktorom sa účastník subjektívne domnieva, že by mal byť súdom vykonaný. Rozhodovanie o tom, ktoré z dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu, a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O.s.p., § 211 ods. 3 O.s.p.). Ak sa súd rozhodne, že určité dôkazy nevykoná (napr. preto, že sú podľa jeho

názoru pre vec nevýznamné alebo nadbytočné), nemôže to byť považované za postup odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom.

Vyššie uvedené sa v plnej miere týka aj dokazovania znaleckým posudkom alebo odborným vyjadrením. Dovolací súd poukazuje na to, že ak závisí rozhodnutie od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, ustanoví súd po vypočutí účastníkov znalca (§ 127 ods. 1 veta prvá O.s.p.). Namiesto posudku znalca možno použiť potvrdenie alebo odborné vyjadrenie príslušného orgánu, o správnosti ktorých nemá súd pochybnosti (§ 127 ods. 4 O.s.p.). Ak je súdu v konaní predložený posudok, ktorý síce vypracovala osoba zapísaná v zozname znalcov, avšak jeho vypracovanie nenariadil súd (napr. posudok bol vypracovaný na základe požiadania účastníka konania), skutočne nejde o znalecký posudok v zmysle § 127 O.s.p. Aj takýmto „posudkom“ možno však vykonať dôkaz, ale iba ako listinou. Rozdielnosť sa prejaví najmä v hodnotení tohto dôkazu. Pokiaľ súd napriek tomu v procese vyhodnocovania výsledkov vykonaného dokazovania prizná stupeň preukaznosti zistení zodpovedajúcich inak zisteniam vyplývajúcim zo znaleckého posudku (§ 127 O.s.p.) takým zisteniam, ku ktorým dospel na základe „posudku“ vyhotoveného nie po nariadení súdom, ale na požiadanie niektorého z účastníkov konania, nejde o procesný postup súdu zakladajúci prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd totiž konštantne zastáva názor, že súd neodníme účastníkovi konania možnosť pred ním konať tým, že (prípadne) nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov.

V otázke spôsobu hodnotenia dôkazov odvolacím súdom odkazuje dovolací súd na znenie § 132 O.s.p., v zmysle ktorého súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. V prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov nejde o dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. (viď R 42/1993). Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie prípade z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu z 28. februára 2011 sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a z 31. marca 2011 sp. zn. 2 Cdo 29/2011). Z prieskumnej povahy dovolacieho konania a z jeho charakteru vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva (§ 243a ods. 2 O.s.p.), preto dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané súdmi nižších stupňov.

5. Odporkyňa namieta, že v konaní na súdoch nižších stupňov došlo tiež k „inej procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci“ (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Pod touto vadou sa rozumie procesná nesprávnosť odlišná („iná“) od tých procesných väd, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p. Iná vada nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôvodom je porušenie procesných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní, avšak odlišných od tých ustanovení uvedeného procesného kódexu, porušenie ktorých má za následok niektorú z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Medzi „iné vady“ patrí napríklad neúplné alebo nesprávne zistenie skutkových podkladov pre rozhodnutie súdu, porušenie zákonom predpísaného spôsobu vykonania toho – ktorého dôkazu, prehodnotenie skutkových zistení súdu prvého stupňa odvolacím súdom bez doplnenia alebo zopakovania dokazovania (§ 213 O.s.p.), ale tiež už spomenutá nepreskúmateľnosť (R 111/1998). Ak je dovolanie procesne prípustné, dovolací súd musí prihliadnuť na „inú vadu“ aj vtedy, ak na ňu dovolateľ v dovolaní nepoukázal. Najvyšší súd ale konštantne túto procesnú vadu považuje (iba) za relevantný dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorý však úspešne môže byť uplatnený len v procesne prípustnom dovolaní (viď tiež uznesenia najvyššieho súdu zo 14. júla 2011 sp. zn. 4 Cdo 34/2011, z 11. apríla 2011 sp. zn. 5 Cdo 149/2010, zo 6. apríla 2011 sp. zn. 6 Cdo 134/2010 a z 18. júla 2011 sp. zn. 7 Cdo 36/2011).

Ak teda súdy, ako dovolateľka tvrdí, vychádzali pri rozhodovaní z neúplných skutkových zistení alebo ak porušili ustanovenia zákona upravujúce procese vykonávania dokazovania, ide z hľadiska obsahu jej tvrdenia o námietku existencie k tzv. inej procesnej vady majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takáto procesná vada (i keby k nej v konaní skutočne došlo) by však nebola spôsobilá založiť prípustnosť jej dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

6. Niektoré formulácie zvolené v dovolaní nevylučujú, že odporkyňa odôvodňuje opodstatnenosť dovolania tiež tým, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Pre tento prípad dovolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce

relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania. Keďže odporkyňou bol tento dovolací dôvod uplatnený v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd podrobiť napadnutý rozsudok posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov. Pre úplnosť dodáva, že názor, v zmysle ktorého nesprávne právne posúdenie veci nie je procesnou vadou uvedenou v § 237 O.s.p., je zhodne zastávaný všetkými senátmi občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu (viď napríklad R 54/2012, ale aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010).

Zo všetkých uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie odporkyne procesne neprípustné. Vzhľadom na to jej dovolanie odmietol (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) bez toho, aby skúmal opodstatnenosť v dovolaní uplatnených dovolacích dôvodov.

V dovolacom konaní odporkyňa nemala úspech a nevzniklo jej právo na náhradu trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Navrhovateľovi nepriznal dovolací súd náhradu trov tohto konania, lebo v ňom nebol podaný návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. novembra 2012

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková